

Research Article

Psychometric Properties of the Existential Concerns Questionnaire

Authors

Rahele Hajihosseini¹, Hojjatollah Farahani^{2*}, Parviz Azadfalah³

 1. Ph.D Student in Psychology, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. Rahele. r.hajihosseini@modares.ac.ir

 2. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. (Corresponding Author)

 3. Full Professor, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. azadfa_p@modares.ac.ir

Abstract

Receive Date:
21/10/2024

Accept Date:
20/05/2025

Introduction: Existential anxiety is an expression of involvement with ultimate concerns such as death, meaninglessness, loneliness, guilt, freedom, responsibility, and the question of who we are. Considering the need for an appropriate tool to measure existential concerns and the methodological flaws of existing tools in Iranian society, this research aims to investigate the psychometric properties of the Persian version of the Existential Concerns Questionnaire.

Method: The current research employs a descriptive-evaluative method. In this study, 215 Iranian adults aged 18 to 80 years were selected using a convenience sampling method. They completed an online questionnaire that included the Existential Concerns Questionnaire, Death Attitude Profile-Revised, NEO Five-Factor Inventory, Intolerance of Uncertainty Scale-12, and the Meaning in Life Questionnaire. The instrument's validity was assessed through construct validity and concurrent validity. Reliability was evaluated using internal consistency methods, calculating Cronbach's alpha and McDonald's omega coefficients. The statistical analyses were performed using IBM SPSS Statistics version 27, and confirmatory factor analysis was conducted using the lavaan package in R (version 4.3.2).

Results: Results from the confirmatory factor analysis support the unifactorial structure of the scale. The significance of the factor loadings, along with the Fornell and Larcker criteria, demonstrated satisfactory convergent validity for the instrument. Additionally, the positive and significant correlations between existential concerns and fear of death, neuroticism, intolerance of uncertainty, and the search for meaning, as well as the negative and significant correlation between existential concerns and the presence of meaning, confirmed the instrument's concurrent validity. The values for both Cronbach's alpha and McDonald's omega coefficients were reported as 0.77.

Discussion and conclusion: The results indicate that the Persian version of the Existential Concerns Questionnaire is a valid and reliable tool for assessing existential anxieties.

Keywords

existential concerns, existential anxieties, psychometrics, validity, reliability

Corresponding
Author's E-mail

h.farahani@modares.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

Attempting to address questions such as the meaning of life and death, freedom, identity, and human limitations is a universal human characteristic arising from our cognitive capacities. While these capacities confer adaptive benefits, they also lead to an awareness of issues such as death, loneliness, meaninglessness, and the responsibility of creating one's identity, ultimately resulting in existential anxiety. Existential anxiety is an ontological aspect of human existence, encompassing concerns such as death, meaninglessness, loneliness, and guilt. The theoretical foundations of this research are grounded in the works of existential philosophers and therapists, including Yalom, Tillich, and the terror management theory. Several instruments have been developed to measure existential anxiety; some focus on specific dimensions, such as death or meaninglessness, while others provide a more comprehensive examination of its various aspects. However, many of these instruments face cultural limitations or exhibit weaknesses in validity and reliability, which complicate their application in certain contexts.

Iranian society is currently facing the challenges of modernity, accompanied by a rise in existential anxieties that have pathological consequences. Accurate measurement of these anxieties is essential for distinguishing them from other mental disorders and for identifying effective therapeutic interventions. The aim of this study is to assess the validity and reliability of the Persian version of the Existential Concerns Questionnaire (ECQ) within the context of Iranian society. This instrument, grounded in robust theoretical foundations, measures five dimensions: death, meaninglessness, guilt, loneliness, and identity. The ECQ was selected for its comprehensiveness, brevity, and the strong validity demonstrated by its original version.

Method

The present study is descriptive and evaluative, aiming to investigate the psychometric properties of the Existential Concerns Questionnaire (ECQ) within Iranian society. The

statistical population consisted of Iranian adult men and women aged 20 to 88 years. A total of 215 participants (117 women and 98 men; mean age = 33.25, SD = 12.04) were selected using convenience sampling. The sample size was determined using the 10:1 ratio rule, which specifies 10 respondents per item. The instruments used in this study included the Existential Concerns Questionnaire (ECQ), the Modified Death Attitude Profile-Revised (DAP-R), the Short Form of the NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI), the 12-item Intolerance of Uncertainty Scale (IUS-12), and the Meaning in Life Questionnaire (MLQ).

The implementation process involved translating the ECQ into Persian, followed by expert review and back-translation to ensure accuracy. The instruments were administered online to participants who provided informed consent to participate in the study. The validity of the ECQ was assessed through construct validity and concurrent validity. Construct validity was examined using confirmatory factor analysis (CFA), factor loadings, and the Fornell-Larcker criterion. Concurrent validity was evaluated through correlation analysis with related constructs. Reliability was assessed using internal consistency measures, specifically Cronbach's alpha and McDonald's omega coefficients. Data analysis was conducted using SPSS and R software.

Results

The mean and standard deviation of the Existential Concerns Questionnaire (ECQ) scores were 65.03 ± 9.86 , with a range from 41 to 93. The mean item scores ranged from 2.83 (Item 20) to 4.65 (Item 9). To examine construct validity, confirmatory factor analysis (CFA) was conducted. All necessary assumptions for the statistical analysis were satisfied. The model fit indices were as follows: $\chi^2 = 223.66$, $\chi^2/df = 1.07$, GFI = 0.96, SRMR = 0.068, RMSEA = 0.018, AGFI = 0.95, CFI = 0.98, NNFI = 0.98, and IFI = 0.98, indicating a good fit for the model. The average variance extracted (AVE) was 0.63, and the composite reliability (CR) was 0.78, confirming the instrument's convergent validity.

Table1: Fit indexes

X2	df	P	X2/df	RMSEA	SRMR	GFI	AGFI	CFI	NNFI	IFI
223.66	209	0.23	1.07	0.018	0.068	0.96	0.95	0.98	0.98	0.98

To assess concurrent validity, Pearson correlation coefficients were calculated between the ECQ scores and the subscales measuring fear of death, neuroticism, intolerance of uncertainty, and the search for meaning in life. The results showed that existential anxiety had a positive and significant correlation with fear of death ($r = 0.49$), neuroticism ($r = 0.65$), intolerance of uncertainty ($r = 0.60$), and the search for meaning ($r = 0.20$). A significant negative correlation was also observed between

existential anxiety and the presence of meaning ($r = -0.35$). To evaluate reliability, Cronbach's alpha and McDonald's omega coefficients were calculated, both yielding values of 0.77. These results indicate acceptable reliability of the instrument. In conclusion, the Persian version of the Existential Concerns Questionnaire (ECQ) demonstrated strong validity and reliability, making it a suitable tool for assessing existential anxiety within Iranian society.

Table 2: Item-Total Statistics

Item	Non-standard load factor(b)	Standard factor load(beta)	t	P
1	1.000	0.35		
2	0.79	0.32	3.19	0.001
3	0.98	0.41	4.46	0.000
4	0.83	0.34	3.07	0.002
5	0.71	0.27	3.07	0.002
6	1.57	0.40	5.13	0.000
7	0.84	0.27	2.19	0.004
8	1.07	0.39	3.86	0.000
9	1.51	0.40	4.21	0.000
10	1.25	0.39	3.89	0.000
11	0.60	0.28	2.79	0.005
12	1.13	0.30	3.15	0.002
13	1.47	0.45	4.26	0.000
14	1.37	0.44	3.88	0.000
15	1.30	0.38	3.43	0.001
16	0.73	0.34	3.61	0.000
17	1.29	0.35	3.70	0.000
18	1.36	0.43	4.25	0.000
19	1.11	0.46	4.55	0.000
20	0.98	0.42	3.93	0.000
21	0.81	0.35	3.89	0.000
22	1.15	0.35	3.49	0.000

Conclusion

The findings indicate that the Persian version of the Existential Concerns Questionnaire demonstrates robust validity and reliability, with a factor structure consistent with the original single-factor model. Significant correlations between existential anxiety and fear of death, neuroticism, and intolerance of uncertainty, along with its negative correlation with the presence of meaning, provide strong evidence of the instrument's concurrent validity. This study has several limitations. The use of convenience sampling and self-report instruments were two primary limitations of this study, potentially restricting the generalizability of the results to a broader population. It is recommended that future studies employ random sampling methods, complementary tools, and clinical evaluations. Overall, the Persian version of the Existential Concerns Questionnaire is a valid and reliable instrument for assessing existential anxiety within Iranian society. It can help identify existential concerns and design effective interventions to alleviate them. Additionally, this questionnaire serves as a suitable tool for evaluating the impact of culture on existential anxieties in cultural studies.

Ethical Considerations

Compliance with Ethical Guidelines: This study has received ethical approval from Tarbiat Modares University (code: IR.MODARES.REC.1402.222). All ethical principles were considered in this study. The information was kept confidential, and data usage was conducted in a way that ensured the participants' identities were not disclosed. The participants were informed about the study objectives. They were also assured of the confidentiality of their information and were free to leave the study at any time.

Funding: This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Authors' Contribution: Research and review, data collection, and writing the original draft: Raheleh Hajihosseini; Review and editing: Parviz Azadfallah; Statistical analysis and review: Hojatullah Farahani.

Conflict of Interest: The authors declared no conflicts of interest.

Acknowledgments: We sincerely appreciate all the participants in this research who played an important role in advancing this study by spending their time and providing valuable information.

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی

نویسندگان

راحله حاجی‌حسینی^۱، حجت‌اله فراهانی^{۲*}، پرویز آزادفلاح^۳

۱. دانشجوی دکترای تخصصی روان‌شناسی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

r.hajihosseini@modares.ac.ir

۲. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

۳. استاد تمام، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

azadfa_p@modares.ac.ir

چکیده

مقدمه: اضطراب وجودی، بیانگر دغدغه‌مندی انسان نسبت به نگرانی‌های غایی مانند مرگ، بی‌معنایی، تنهایی، احساس گناه، آزادی، مسئولیت و کیستی خودمان است. با توجه به ضرورت وجود ابزاری مناسب برای سنجش این نوع نگرانی‌های وجودی و نقایص روش‌شناختی ابزارهای موجود در جامعه ایرانی، پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی انجام شد.

روش: این مطالعه توصیفی - ارزشیابی بر روی ۲۱۵ نفر از بزرگسالان ایرانی در بازه ۱۸ تا ۸۰ سال انجام گرفت که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی، نسخه اصلاح‌شده نمایه نگرش به مرگ، نسخه کوتاه پرسش‌نامه صفات پنج‌گانه شخصیتی نو، پرسش‌نامه ۱۲ گویه‌ای عدم تحمل بلا تکلیفی و پرسش‌نامه معنا در زندگی را به صورت آنلاین تکمیل کردند. اعتبار پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی از طریق اعتبار سازه و اعتبار همزمان ارزیابی شد. برای سنجش پایایی ابزار از روش همسانی درونی و محاسبه ضرایب آلفای کرونباخ و امگا مک‌دونالد استفاده گردید. تحلیل‌های آماری با استفاده از نرم‌افزار IBM SPSS Statistics نسخه ۲۷ انجام شد و برای تحلیل عاملی تأییدی از بسته lavaan در نرم‌افزار R (نسخه 4.3.2) استفاده شد.

نتایج: تحلیل عاملی تأییدی از تک‌عاملی بودن مقیاس حمایت کرد. بارهای عاملی معنادار و مقیاس فورنل و لارکر (AVE+CR) نشان‌دهنده اعتبار همگرایی مطلوب ابزار بودند. همبستگی مثبت و معنادار نگرانی‌های وجودی با ترس از مرگ، روان‌آزرده‌گرایی، عدم تحمل بلا تکلیفی و جستجوی معنا و همبستگی منفی آن با حضور معنا، اعتبار همزمان این ابزار را تأیید کرد. مقادیر هر دو ضریب آلفای کرونباخ و امگا مک‌دونالد برابر ۰/۷۷ گزارش شد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج حاکی از آن است که نسخه فارسی پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی ابزاری معتبر و پایا برای سنجش اضطراب‌های وجودی به شمار می‌آید.

تاریخ دریافت:

۱۴۰۳/۰۷/۳۰

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۰۲/۳۰

کلیدواژه‌ها

نگرانی‌های وجودی، اضطراب‌های وجودی، روان‌سنجی، اعتبار، پایایی.

پست الکترونیکی

نویسنده مسئول

h.farahani@modares.ac.ir

مقدمه

تلاش برای پاسخ به چالش‌هایی چون معنای زندگی و مرگ، ماهیت وجود، حدود اختیار و محدودیت‌های انسانی، از جمله تجارب جهان‌شمول انسانی به شمار می‌رود [۱]. خودآگاهی انسان نسبت به وجودش که ناشی از ظرفیت‌های شناختی اوست مبنایی برای این تفکرات است. سه توانایی شناختی مهم که موجب تمایز انسان از دیگر گونه‌ها شده است، عبارتند از: ۱. توانایی مفهوم‌پردازی واقعیت از نظر علی؛ ۲. توانایی تصور وقایع آینده و ۳. توانایی تأمل در خود [۲]. این ظرفیت‌های شناختی علاوه‌بر سودمندی انطباقی برای بقا و محافظت انسان در برابر خطرات، دارای سویه‌های مشکل‌آفرینی نیز هستند [۳]. این قابلیت‌ها منجر به آگاهی از واقعیت‌هایی همچون قطعیت مرگ، پرتاب‌شدگی انسان به جهان، نبود معنای پیشینی در پس جهان، آزادی و مسئولیت انسان برای خلق خویشستن، احساس گناه و تنهایی وجودی می‌شود. ما به‌سبب این ظرفیت‌های شناختی، درمی‌یابیم مرگ اجتناب‌ناپذیر و قطعی است و از این واقعیت آگاه می‌شویم که به این جهان پرتاب شده‌ایم و نیروهای شانس یا تقدیر، تعیین‌کننده بسیاری از ویژگی‌ها و شرایط ما هستند [۴]. از سوی دیگر، انسان به‌سبب توانایی تأمل در خود و جهان در می‌یابد نه هویتی ثابت دارد و نه جهان دارای معنای ازپیش‌تعیین‌شده است. آگاهی از این واقعیت که نظام‌های معنا نسبی هستند [۵] و اعتقادات و باورهایی که زمانی پذیرفته شده بودند، می‌توانند معنای خود را از دست دهند، منجر به تجربه اضطراب پوچی می‌شود [۶]. در پی رویارویی با نبود قطعیت و ناپایداری هویت، انسان به مسئولیت و آزادی خود در خلق هویت خویش پی می‌برد [۷]. افراد برای ایجاد و حفظ حس منسجم و ثابتی از هویت خود، تلاش می‌کنند تا تجارب متنوع‌شان را یکپارچه سازند [۸]. اضطراب هویت هویت به ناآگاهی کامل از خود به‌همراه ناهماهنگی در درک خود و جهان اطراف اشاره دارد [۹].

در واقع، این تعارض بنیادین میان نداشتن کنترل بر پرتاب‌شدگی انسان و آزادی در انتخاب‌هایی که هویت او را می‌سازد، گناهکار بودن هستی‌شناسانه او را نمایان می‌کند. انسان در مسیر خلق هویتش از یک‌سو باید بر اساس

گذشته‌ای که بر آن هیچ کنترلی ندارد و به‌دلیل پرتاب‌شدگی به‌وجود آمده، امکان‌های آینده‌اش را انتخاب کند. از سوی دیگر، او همواره مسئول انتخاب‌هایی است که هویت او را می‌سازد [۴] این در حالی است که با هر انتخاب، همزمان از امکان‌های دیگر صرف نظر می‌کند. در واقع ما درصدد فعلیت بخشیدن به یک خود ممکن به بهای نادیده گرفتن بسیاری از خودهای دیگر هستیم که چه بسا به‌همان اندازه ارزشمند است، [۱۰]. بدین‌سبب، انسان همواره خودش را در دادگاهی می‌یابد که باید پاسخگو باشد از خود چه ساخته است و در این دادگاه او همواره گناهکار شناخته می‌شود [۱۱]. رولو علاوه بر گناه محروم ماندن از بالقوگی‌ها، دو گناه اگزیستانسیال دیگر را مطرح می‌کند: گناه در حق همتایان که ناشی از ناتوانی در درک کامل انسان‌های دیگر و نیازهای آنان است و «گناه فراقمندی» که به‌واسطه جدایی انسان از طبیعت تجربه می‌شود [۱۲]. این دو نوع گناه اخیر - گناه در حق همتایان و گناه فراقمندی - با احساس تنهایی وجودی در ارتباط است. تنهایی وجودی، که با انزوا از دیگران و همچنین درک‌ناپذیری تجربیات درونی انسان از سوی دیگران مرتبط است، از ویژگی‌های اساسی هستی انسانی محسوب می‌شود [۱۰]. گرچه به باور برخی نظریه‌پردازان وجودی، هستی انسانی اساساً «بودن در جهان» و به تبع آن «بودن با دیگران» است [۷]؛ با این حال در لحظات مرزی همچون رویارویی با مرگ خود یا تجربه مرگ عزیزان، واقعیت دیگری از شرایط وجودی انسان آشکار می‌شود که وحشتی دهشتناک پدید می‌آورد. یالوم تنهایی را بر سه قسم می‌داند: ۱. تنهایی بین‌فردی که احساس بی‌کسی و نداشتن روابط صمیمانه با دیگران است؛ ۲. تنهایی درون‌فردی که نشان‌دهنده جدایی و دسترسی نداشتن به بخشی از اجزای درون‌روانی خود است؛ و ۳. تنهایی اگزیستانسیال که به‌رغم روابط رضایت‌بخش با دیگران و انسجام درونی کامل، همچنان باقی است و فرد احساس می‌کند هیچ‌کس به جهان‌بینی او راه ندارد [۱۰]. [۱۳]. در اینجا تعارض اساسی میان آگاهی از نامکانی به اشتراک گذاشتن تجربه پدیدارشناختی از یک‌سو و اشتیاق برای ارتباط با دیگران و جزیی از یک کل بودن از سوی دیگر، وجود دارد [۱۰، ۱۴]. خودآگاهی انسان از خودش

به‌عنوان موجودی یگانه، او را با تنهایی و جدایی‌اش از طبیعت نیز مواجه می‌سازد. طبیعتی که نسبت به انسان نیرویی برتر، قوی و گاهاً خطرناک دارد که فرد می‌بایست به تنهایی در مقابل آن بایستد. در اینجا نیز تنشی میان حفظ فردیت و بازگشت به حالتی که انسان با طبیعت یکپارچه بوده احساس می‌شود [۱۵].

پیامد آگاهی از این ویژگی‌های ناپایدار انسانی که همچون تنگناهایی متناقض و حتی غیرقابل حل جلوه می‌کند، تجربه اضطرابی است که نمی‌توان آن را یک عاطفه همچون عواطف دیگر (مثل غم و شادی) دانست؛ در حقیقت اضطراب یک ویژگی هستی‌شناسانه بشری است [۷، ۱۲]. از این‌رو، این اضطراب‌ها را که بیانی از دغدغه‌مندی با نگرانی‌های غایی مانند مرگ، بی‌معنایی^۱، تنهایی^۲، احساس گناه، آزادی، مسئولیت و خلق هویت است، اضطراب وجودی می‌نامند [۵].

اضطراب دردناک‌ترین و اساسی‌ترین تهدیدی است که تجربه می‌شود، زیرا نه تنها تهدید از دست رفتن خود هستی است بلکه از هیچ و نیستی نهفته در قلب وجود بشری پرده برمی‌دارد [۴، ۱۲]. از این‌رو انسان تلاش می‌کند تا با غرق شدن در الگوهای اجتماعی؛ تبعیت از عادات فرهنگی و معیارهای ارزشی جامعه؛ و پناه بردن به روزمرگی از این اضطراب بگریزد [۴، ۷]. در حالی که، فلاسفه و درمانگران وجودی به اهمیت مواجهه با این اضطراب‌ها برای رشد فردی و دستیابی به خود واقعی تأکید دارند [۷، ۱۰] و بر این باورند سرکوب و انکار این اضطراب‌ها منجر به مشکلات روانی می‌شود [۷، ۱۱]. از طرفی این اضطراب‌های وجودی اگر بدون کاهش یافتن تجربه شوند، در بسیاری از اشکال مؤثر تفکر و رفتار، تداخل ایجاد می‌کند. بنابراین، به نظر می‌رسد راهکارهای روان‌شناختی دفاعی با هدف دور کردن آگاهی از افکار و نگرانی‌های مرتبط با این اضطراب‌ها در انسان ایجاد می‌شود [۳]. یکی از این راهکارها، فرهنگ است. فرهنگ با ارائه مجموعه‌ای از قواعد، باورها و آداب و رسوم چهارچوبی را برای احساس ارزشمندی، عزت‌نفس و قهرمانگری ایجاد می‌کند تا اضطراب‌های وجودی را کاهش دهد. از آنجا که فرهنگ‌ها در بیان و معنی دادن به زندگی و مرگ متفاوت هستند، در نتیجه تفاوت‌های فرهنگی در

میزان اضطراب وجودی حائز اهمیت هستند [۱۶، ۱۷]. بنا بر آنچه گفته شد، اضطراب‌های وجودی در چارچوب نظریه‌های وجودی به‌عنوان دغدغه‌های جهان‌شمول انسان در نظر گرفته می‌شوند. اگرچه بیان این اضطراب‌ها ممکن است تحت تأثیر فرهنگ قرار گیرد، ماهیت آن‌ها فرافرهنگی است.

در جهان مدرن اضطراب‌های وجودی افزایش یافته‌اند. در اعصار گذشته، دین ابزاری قدرتمند برای معنا دادن به زندگی و مرگ برای انسان محسوب می‌شد اما انقلاب داروینی در سده نوزدهم، منجر به تغییر از رویکرد الهیاتی به رویکرد طبیعی و زیست‌شناختی شد [۱۸]. با افول باورهای دینی، انسان مدرن باید خود زندگی و جهان را معنادار سازد. تلاشی که برای برخی منجر به ناامیدی و یأس می‌شود. جامعه ایران نیز از تحولات مدرنیته و افزایش بحران‌های وجودی مستثنی نیست. این بحران‌ها می‌تواند پیامدهای آسیب‌شناسی روانی را به دنبال داشته باشد و نیاز به تفکیک آن از سایر اضطراب‌ها و اختلالات روانی برای انتخاب شیوه درمانی کارآمد مهم است.

با توجه به نقش واقعیت‌های وجودی در رشد فردیت؛ تأثیر نادیده گرفتن و/یا مواجهه ناکارآمد با آن‌ها در سبب‌شناسی روان‌رنجوری؛ و افزایش اضطراب‌های وجودی در مدرنیته؛ اهمیت بررسی و سنجش این نگرانی‌ها هم در حیطه درمان و هم در پژوهش‌های علمی مشهود است. رویکردهای وجودی به دلیل متعهد بودن به درک انسان به روشی کل‌نگر و غیرمکانیکی و همچنین، تأکید بر گشودگی و رازآمیز بودن هستی، استفاده از روش‌های تقلیل‌گرایانه، عینیت‌محور و نظام‌مند را در تضاد با اصول بنیادین این مکتب می‌دانند. با این حال فراگیر شدن جنبش درمان‌های مبتنی بر شواهد، درمانگران وجودی را ملزم به ارائه شواهدی در زمینه اثربخشی درمان‌های وجودی، می‌کند [۷]. ساخت ابزارهای سنجش و ارزیابی نگرانی‌های وجودی، در زمره تلاش‌هایی است که قصد دارد پلی میان مبانی رویکرد وجودی و انتظارات مجامع علمی و سازمان‌های سلامت روانی برقرار سازد، تا هم خطر حذف این رویکرد از صحنه بهداشت روانی و عرصه علمی-پژوهشی را از میان بردارد و هم به درمانگران و محققان این حوزه در بهبود، گسترش و اصلاح روش‌هایشان کمک کند [۱۹].

با توجه به آنچه در خصوص لزوم و اهمیت پژوهش‌های

1. Meaninglessness.

2. Loneliness.

و سرنوشت و ۷. خودکشی [۲۵] گود و گود مقیاس اضطراب وجودی را بر مبنای رویکرد معنای زندگی و نظریه فرانکل ایجاد کردند [۲۶]. آن‌ها مفهوم خلا وجودی فرانکل را به اضطراب وجودی تغییر دادند [۵]. این مقیاس ۵ عامل را می‌سنجد که عبارتند از: ۱. بی‌هدف بودن کارها؛ ۲. بی‌ارزش بودن معنای زندگی؛ ۳. ناتوانی در متقاعد کردن دیگران؛ ۴. عدم علاقه نسبت به انجام کارها و ۵. نداشتن احساس مسئولیت نسبت به دیگران [۳۰]. پرسش‌نامه اضطراب‌های وجودی توسط ویمز و همکاران بر اساس نظریه تیلیش طراحی شد و ۳ عامل را ارزیابی می‌کند: ۱. مرگ و سرنوشت؛ ۲. پوچی و بی‌معنایی؛ ۳. احساس گناه و محکومیت [۶]. پرسش‌نامه اضطراب هستی توسط مسعودی ثانی و همکاران در سال ۱۳۹۴ و بر مبنای رویکرد فلسفی کی‌یرکگارد و دیدگاه روان‌درمانی یالوم ساخته شد. این ابزار از ۴ خرده مقیاس مرگ، آزادی و به تبع آن مسئولیت، تنهایی، و ناپایداری معنا تشکیل شده است [۲۷].

از میان ابزارهای فوق مقیاس اضطراب وجودی گود و گود، و همچنین پرسش‌نامه اضطراب هستی در جامعه ایرانی قابل استفاده است. روایی محتوای مقیاس اضطراب وجودی به دلیل معادل گرفتن مفهوم خلا وجودی با اضطراب وجودی ضعیف ارزیابی می‌شود زیرا اضطراب وجودی مفهومی وسیع‌تر از احساس بی‌معنایی است. مشخص نیست که محتوای مقیاس تا چه حد منعکس‌کننده نگرانی‌های وجودی مختلف است و آیا معیاری برای سنجش اضطراب است یا نه، زیرا اضطراب یا اصطلاحات مرتبط در گویه‌ها استفاده نشده است [۵]. در پرسش‌نامه اضطراب هستی نیز عامل‌ها تنها ۳۲ درصد واریانس کل را تبیین می‌کند در حالی که یک ابزار خوب حداقل ۵۰ درصد واریانس بین متغیرها را تبیین می‌کند [۲۷]. از این‌رو ضرورت ابزاری جامع در حوزه نگرانی‌های وجودی که بتواند نقاط ضعف ابزارهای موجود را برطرف سازد، وجود دارد.

هدف پژوهش حاضر اعتباریابی و بررسی روایی و پایایی نسخه فارسی پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی (EQC) [۱۵] در جامعه و فرهنگ ایرانی است. پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی بر پایه نظریه گلس [۳۱]، یالوم [۱۰]، تیلیش [۱۱] و نظریه مدیریت وحشت [۸] بنا شده است و ۵ حوزه اضطراب

کمی و ساخت ابزار در حیطه روان‌شناسی وجودی گفته شد، تلاش‌هایی در راستای ایجاد پرسش‌نامه‌هایی با هدف سنجش اضطراب‌های وجودی صورت گرفته است. برخی از پرسش‌نامه‌ها بر یک بعد خاص از اضطراب بنیادین متمرکز شدند [۵]. پرسش‌نامه اضطراب مرگ کالت و لستر [۲۰]، پرسش‌نامه اضطراب مرگ تمپلر [۲۱]، مقیاس عربی اضطراب مرگ [۲۲]، پرسش‌نامه معنای زندگی [۲۳]، مقیاس تنهایی وجودی [۲۴] مثال‌هایی از پرسش‌نامه‌های تک بعدی اضطراب وجودی است. علاوه بر مقیاس‌های متمرکز بر یک بعد، ابزارهای دیگری طراحی شده است که به وجوه مختلف اضطراب وجودی پرداخته‌اند. پژوهش‌های جامع که ابعاد مختلف واقعیات وجودی را در نظر می‌گیرند؛ برای دستیابی به بینش کلی در مورد روابط متقابل بین وجوه مختلف نگرانی‌های وجودی، بررسی نقش آن‌ها در عملکرد انسان و اهمیت‌شان در فرآیندهای درمانی مفید است [۹، ۱۹]. مقیاس مطالعه وجودی [۲۵]، مقیاس اضطراب وجودی [۲۶]، پرسش‌نامه اضطراب وجودی [۶]، پرسش‌نامه اضطراب هستی [۲۷]، پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی [۲۸] از جمله ابزارهایی هستند که ابعاد مختلف اضطراب وجودی را ارزیابی می‌کنند. همانطور که در ادامه خواهیم دید، ساختار عاملی این پرسش‌نامه‌ها از تحقیقی به تحقیق دیگر متغیر است که این امر به ابعاد چندگانه این سازه [۲۹] و همچنین استفاده از مبانی نظری متفاوت در پژوهش‌های مختلف اشاره دارد.

مقیاس مطالعه وجودی دارای ۲۰۰ گویه است که به ادعای تورن [۹] برای اندازه‌گیری ۷ مقیاس به کار می‌رود: ۱. وضعیت خود؛ ۲. خودشکوفایی؛ ۳. روحیه وجودی؛ ۴. خلاء وجودی؛ ۵. همسان‌سازی انسان‌گرایانه؛ ۶. هستی

1. The Arabic Scale of Death Anxiety.
2. The Meaning in Life Questionnaire.
3. Existential Isolation Scale.
4. Existential Study.
5. Existential Anxiety Scale.
6. Existential Anxiety Questionnaire.
7. QFEA.
8. Existential Concerns Questionnaire (ECQ).
9. Thorne.
10. Self-Status.
11. Self-Actualization.
12. Existential Morale.
13. Existential Vacuum.
14. Humanistic Identification.

15. Existential Concerns Questionnaire (ECQ).
16. Terror Management Theory (TMT).

وجودی که عبارتند از: مرگ، بی‌معنایی، احساس گناه، تنهایی و هویت را در نظر می‌گیرد. عواملی که در انتخاب این پرسش‌نامه به منظور دست‌یابی به هدف پژوهشی دخیل بودند، عبارتند از: ۱. استفاده از بنیان‌های نظری متنوع که وجه تشابه‌شان مفروض دانستن اضطراب مرگ به‌عنوان اساسی‌ترین و بنیادین‌ترین اضطراب وجودی است؛ ۲. جامعیت ابزار و در نظر گرفتن ابعاد مختلف و متنوعی از اضطراب وجودی؛ ۳. تعداد پرسش‌های نسبتاً کم و ۴. روایی و پایایی مطلوب ابزار در نسخه اصلی

روش

نوع پژوهش: این مطالعه از نوع توصیفی - ارزشیابی است و با هدف اعتباریابی و هنجارسازی نسخه فارسی پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی در جامعه ایرانی انجام شد.

آزمودنی: جامعه آماری این پرسش‌نامه مردان و زنان بزرگسال ایرانی ۲۰-۸۸ سال هستند. در این پژوهش تعداد ۲۱۵ نفر به‌روش نمونه‌گیری دردسترس و تصادفی انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان در این مطالعه ۱۱۷ زن و ۹۷ مرد با میانگین سنی ۳۳.۲۵ و انحراف استاندارد ۱۲.۰۴ بودند. ملاک‌ها برای اندازه حجم نمونه بر اساس حداقل حجم نمونه مورد نیاز و همچنین نسبت حجم نمونه به متغیرها، متفاوت است. کلاین (۱۹۹۹م) حداقل حجم نمونه را ۱۰۰ در نظر می‌گیرد [۳۲]. برخی نسبت ۱:۳، برخی ۵:۱ و برخی ۱۰:۱ حجم نمونه به متغیرها را در نظر می‌گیرند [۳۳، ۳۴]. قانون تقریبی در مقیاس‌سازی نسبت ۱۰:۱ (به ازای هر گویه، ۱۰ پاسخگو) است [۳۵] و در این پژوهش نیز از این ملاک استفاده شد.

ابزارهای پژوهش

۱. پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی (ECQ): این پرسش‌نامه در سال ۲۰۱۷ م توسط بروگن و همکاران برای سنجش اضطراب‌های وجودی طراحی شد. این مقیاس ۲۲ گویه دارد و به روش طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از هرگز تا همیشه نمره‌گذاری می‌شود. روایی ساختاری^۱ این پژوهش نشان داد ECQ تک بعدی^۲ است. بررسی همسانی درونی به روش آلفای کرونباخ و آزمون - بازآزمون صورت گرفت.

1. Structural Validity.
2. Unidimensional.

آلفای کرونباخ در نمونه غیربالینی ۰/۹۲، و در نمونه بالینی ۰/۹۱ بود. پایایی آزمون - بازآزمون مقیاس پس از دوره دو هفته‌ای ۰/۸۷ گزارش شده است. روایی سازه^۳ همبستگی قوی (بالتر از ۵۰) میان نمره کل ECQ با اضطراب مرگ، تحمل نکردن بلا تکلیفی، روان‌آزوده‌گرایی^۴ و پریشانی را نشان می‌دهد. همچنین نتایج حاکی از همبستگی متوسط نمرات ECQ با معنای تجربه‌شده (حضور معنا) و جستجوی معنا در نمونه غیربالینی است. این همبستگی در نمونه‌های بالینی کمی از نتایج قابل انتظار انحراف دارد به طوری که برای حضور معنا همبستگی قوی و برای جستجوی معنا همبستگی ضعیف (۱۰-۳۰) مشاهده شد. نتایج نشان داد نمرات اضطراب وجودی در نمونه بالینی بطور معناداری نسبت به نمونه غیربالینی بالاتر است. در مجموع با توجه به وجود همبستگی‌های قابل انتظار میان ECQ و سایر مقیاس‌ها، روایی ابزار مطلوب برآورد شد.

۲. نسخه اصلاح‌شده نمایه نگرش به مرگ (DAP-R)

DAP-R: بازنگری در نمایه نگرش به مرگ (DAP) است که توسط گسر، وونگ و ریکر در سال ۱۹۸۷م جهت ارزیابی ابعاد نگرش به مرگ طراحی شده است. DAP-R ۳۲ گویه دارد و ۵ بعد برای نگرش به مرگ در نظر می‌گیرد: ترس از مرگ^۵، اجتناب از مرگ^۶، پذیرش خنثی^۷، پذیرش فعالانه^۸ و پذیرش با گریز^۹. نمره‌گذاری در این آزمون با روش لیکرت ۷ درجه‌ای از کاملاً موافقم (۷) تا کاملاً مخالفم (۱) انجام می‌شود. نمرات پرسش‌های مربوط به هر خرده مقیاس با هم جمع‌شده و با تقسیم بر تعداد پرسش‌ها میانگین نمره فرد در آن خرده مقیاس به دست می‌آید که نمرات بالاتر نشان دهنده پذیرش، ترس و اجتناب بیشتر است. در نسخه اصلی همسانی درونی این ۵ خرده مقیاس به روش آلفای کرونباخ و آزمون - بازآزمون بررسی شد. آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۶۵ برای خرده مقیاس پذیرش خنثی تا ۰/۹۷ برای خرده مقیاس پذیرش فعالانه گزارش شد. پایایی آزمون - بازآزمون بعد از دوره ۴ هفته‌ای در دامنه ۰/۶۱ برای

3. Construct Validity.
4. Neuroticism.
5. Death Attitude Profile- Revised.
6. Fear of Death.
7. Death Avoidance.
8. Neutral Acceptance.
9. Approach Acceptance.
10. Escape Zceptance.

داد، تنها عوامل روان‌آزرده‌گرایی و مسئولیت‌پذیری ثبات درونی قابل قبولی داشتند. آلفای کرونباخ عوامل برون‌گرایی و توافقی بودن نیز، از سطح توصیه‌شده برای مقایسه‌های گروهی بالاتر بود و عامل پذیرا بودن، فاقد ثبات درونی قابل قبول گزارش شد. به منظور بررسی روایی سازه، همبستگی گشتاوری پیرسون بین ۵ عامل NEO-FFI و ۹ بعد «سیاهه نشانگان تجدید نظر شده ۹۰ ماده‌ای» (SCL-90-R) محاسبه شد. نتایج این تحلیل‌ها نشان داد که عامل روان‌آزرده‌گرایی و مسئولیت‌پذیری روایی قابل قبولی داشته و عامل‌های توافقی بودن و برون‌گرایی نیز با توجه به تصحیح بونفرونی به ترتیب با ۷ و ۳ بعد SCL-90-R همبستگی معنادار داشتند و عامل پذیرا بودن با هیچ بعدی ارتباط معناداری نداشت [۳۹].

پرسش‌نامه ۱۲ گویه‌ای عدم تحمل بلاتکلیفی (IUS-12)^۸: عدم تحمل بلاتکلیفی یک مقیاس خودگزارشی برای ارزیابی ادراکات و واکنش‌های منفی به موقعیت‌های مبهم، عدم قطعیت و رویدادهای آینده است که توسط کارلتون و همکاران در سال ۲۰۰۷ م ساخته شد. این مقیاس با ۱۲ گویه، نسخه کوتاهی از مقیاس عدم تحمل بلاتکلیفی ۲۷ گویه‌ای است که در سال ۱۹۹۴ م، توسط فریستون و همکاران طراحی شد [۴۰]. نمره‌گذاری این مقیاس با استفاده از طیف لیکرت ۵ درجه‌ای است به این صورت که به طیف پاسخ‌های هرگز تا کاملاً درست نمره ۱ تا ۵ تعلق می‌گیرد و نمره بالاتر نشان‌دهنده تحمل بلاتکلیفی کمتر فرد است. IUS-12 دارای یک ساختار دو عاملی به نام اضطراب آینده‌نگر^۹ و اضطراب بازدارنده^{۱۰} است. نسخه ۱۲ پرسشی با مقیاس عدم تحمل بلاتکلیفی ۲۷ پرسشی همبستگی زیادی ($r = 0/96$) داشت و نمره IUS-12 $92/8$ از واریانس نمره‌ی IUS-27 را به خود اختصاص داد [۴۰]. همبستگی معنادار میان نمره IUS-12 با مقیاس افسردگی، اضطراب، استرس^{۱۱} (DASS-21)، پرسش‌نامه فراشناختی^{۱۲} (MCQ-30)، پرسش‌نامه حالت نگرانی پن^{۱۳} (PSWQ)، روایی همگرایی خوبی را برای این سازه نشان داد.

خرده مقیاس اجتناب تا ۹۵٪ برای خرده مقیاس پذیرش فعالانه بدست آمد. به منظور بررسی روایی همگرا و واگرا از پرسش‌نامه اضطراب مرگ تمپلر، مقیاس چشم انداز مرگ، مقیاس افتراق معنایی، پرسش‌نامه بهزیستی درک‌شده و مقیاس افسردگی زونگ استفاده و تمام پیش‌بینی‌های همبستگی معنادار گزارش شد [۳۶]. در پژوهش حاضر از نسخه اصلاح‌شده نمایه نگرش به مرگ که توسط هراتیان و همکاران (۲۰۱۹) در جامعه ایرانی هنجاریابی شده است، استفاده شد. همسانی درونی بر اساس آلفای کرونباخ و دونیمه‌سازی به ترتیب ۰/۷۹ و ۰/۶۸ گزارش شد. همچنین برای روایی واگرا از مقیاس ترس از مرگ بر اساس رویکرد شناختی ابن‌سینا استفاده شد و نتایج حاکی از همبستگی نمرات این دو مقیاس بود [۳۷].

نسخه کوتاه‌شده سنجش صفات پنجگانه شخصیتی نئو^۱ (NEO-FFI): پرسش‌نامه شخصیتی نئو^۱ (NEO-PI) با ۱۸۱ گویه یک مقیاس خودگزارشی برای ارزیابی ۵ ویژگی شخصیتی است. این ۵ ویژگی عبارتند از: روان‌آزرده‌گرایی^۲، برون‌گرایی^۳، گشودگی^۴، موافق بودن^۵، باوجدان بودن^۶. NEO-FFI با ۶۰ گویه، نسخه کوتاه‌شده‌ای است که با تحلیل عاملی بهترین گویه‌هایی که از داده‌های NEO-PI جمع‌آوری شده بود، ساخته شد. پاسخدهی به این مقیاس در قالب طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم صورت می‌گیرد. کاستا و مک‌کری اظهار کردند که NEO-FFI تقریباً ۷۵٪ واریانس در معیارهای همگرایی NEO-PI را تبیین می‌کند که این رقم در برآوردهای بعدی تا ۸۵٪ گزارش شد. آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۸۹ (برای روان‌آزرده‌گرایی) تا ۰/۷۶ (برای گشودگی) و پایایی آزمون - باز آزمون بعد از دو هفته ۰/۸۹، ۰/۸۶، ۰/۸۸، ۰/۸۶ و ۰/۹۰ به ترتیب برای N، E، O، A و C گزارش شد. نتایج آلفای کرونباخ و پایایی آزمون-بازآزمون، گویای همسانی درونی خوب این ابزار است [۳۸]. در این مطالعه از نسخه فارسی روشن و همکاران (۱۳۸۵) استفاده شد. نتایج نشان

8 Intolerance of Uncertainty Scale-12.
9. Prospective Anxiety.
10. Inhibitory Anxiety.
11. Depression Anxiety Stress Scale.
12. Metacognitions Questionnaire.
13. Penn State Worry Questionnaire.

1. NEO Five-Factor Inventory.
2. NEO Personality Inventory.
3. Neuroticism.
4. Extraversion
5. Openness to experience.
6. Agreeableness.
7. Conscientiousness.

استفاده شد. نتایج نشان داد، پرسش‌نامه معنا در زندگی از روایی سازه قابل قبولی برخوردار است؛ هرچند که روایی تشخیصی آن در تشخیص افراد سالم بسیار دقیق‌تر از تشخیص افراد در معرض خطر است [۲۹].

شیوه انجام پژوهش

به منظور ترجمه این مقیاس، ابتدا پرسش‌نامه توسط یکی از محققین به فارسی ترجمه شد و پس از آن ترجمه توسط یکی از اساتید روان‌شناسی و یکی از اساتید زبان انگلیسی به‌طور جداگانه بازبینی شد. متن بازبینی شده جهت ترجمه معکوس به فردی مسلط به زبان انگلیسی و فارسی سپرده شد. در مرحله نهایی هر ۲ نسخه ترجمه و متن اصلی توسط نویسنده اول بررسی شد. پس از آن نویسنده دوم آن را بازبینی کرد و پس از تأیید و تطبیق ترجمه و اطمینان از صحت برگردان، پرسش‌نامه مذکور همراه با نسخه اصلاح‌شده نمایه نگرش مرگ، نسخه کوتاه صفات پنجگانه شخصیتی نشو، پرسش‌نامه ۱۲ گویه‌ای عدم تحمل بلا تکلیفی و پرسش‌نامه معنا در زندگی بصورت آنلاین تهیه شد و در اختیار افرادی که تمایل و رضایت خود را جهت شرکت در پژوهش اعلام کردند، قرار داده شد.

شیوه تحلیل داده‌ها

برای سنجش ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس، روایی و اعتبار پرسش‌نامه بررسی شد. در ارزیابی روایی سازه از روایی همگرا^۱ با روش تحلیل عاملی تأییدی و مقیاس فورنل و لارکر (AVE+CR) استفاده شد. در روایی همزمان همبستگی مقیاس با روان‌آزرده‌گرایی، ترس از مرگ، عدم تحمل بلا تکلیفی، جستجوی معنا و حضور معنا محاسبه شد. پایایی همسانی درونی مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ و امگا مک‌دونالد ارزیابی شد. تحلیل‌های آماری با استفاده از نرم‌افزار IBM SPSS Statistics 27 انجام شد و برای تحلیل عاملی تأییدی از بسته lavaan در نرم‌افزار R (نسخه 4.3.2) استفاده شد.

نتایج

میانگین و انحراف استاندارد ECQ برابر با ۹/۸۶ ± ۵/۰۳ و در دامنه ۴۱ تا ۹۳ بود. میانگین نمرات گویه‌ها در دامنه ۲/۸۳ (گویه ۲۰) تا ۴/۶۵ (گویه ۹) متغیر بود. مناسب

همچنین آلفای کرونباخ و پایایی آزمون - بازآزمون به ترتیب ۰/۹۳ و ۰/۷۷ گزارش شد که بیانگر همسانی درونی رضایت‌بخش این مقیاس بود [۴۱]. در نسخه فارسی مقیاس عدم تحمل بلا تکلیفی، نتایج تجزیه و تحلیل همبستگی، روایی همگرای قابل قبولی را میان این مقیاس با نگرانی (۰/۷۵)، استرس (۰/۶۱)، اضطراب (۰/۶۱) و افسردگی (۰/۵۴) نشان می‌دهد. مقادیر CR و آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۸۹ گزارش شد که نشان داد ابزار از همسانی درونی مناسبی برخوردار است. همچنین نتایج محاسبه‌ی شاخص نمره تأثیر، روایی صوری گویه‌ها را رضایت‌بخش نشان داد [۴۲].

پرسش‌نامه معنا در زندگی: پرسش‌نامه معنا در زندگی که توسط استگر و همکاران ساخته شد؛ بعد حضور معنا و جستجوی معنا را با بهره‌گیری از ۱۰ گویه می‌سنجد که ۵ گویه به خرده مقیاس حضور و ۵ گویه به خرده مقیاس جستجو تعلق دارد [۲۳]. پاسخدهی در طیف لیکرت ۷ درجه‌ای از کاملاً نادرست (۱) تا کاملاً درست (۷) انجام می‌شود. برای نمره‌گذاری خرده مقیاس حضور معنا، درجه‌بندی گویه ۹ از درجه‌بندی گویه ۸ کم و سپس به درجه‌بندی گویه‌های ۱، ۴، ۵، ۶ اضافه می‌شود. برای نمره‌گذاری خرده مقیاس جستجو، درجه‌بندی گویه‌های ۲، ۳، ۷، ۸، ۱۰ جمع می‌شود.

آلفای کرونباخ برای دو خرده مقیاس در سه مطالعه صورت گرفته در دامنه ۰/۸۲ تا ۰/۸۷ و پایایی آزمون - بازآزمون طی یک ماه ۰/۷۰ گزارش شد. در روایی همگرا همبستگی مثبت معنادار میان خرده مقیاس حضور معنا با رضایت از زندگی، احساسات مثبت، دینداری درونی، برون‌گرایی، موافق بودن و باوجدان بودن و همبستگی منفی معنادار میان خرده مقیاس جستجوی معنا با روان‌آزرده‌گرایی، افسردگی و چندین هیجان منفی تأیید شد. همچنین ارتباطی میان خرده مقیاس‌های MLQ با مطلوبیت اجتماعی و دینداری بیرونی یافت نشد که این یافته بیانگر روایی افتراقی ابزار است [۲۳]. در نسخه فارسی این پرسش‌نامه، برای اطمینان از روایی سازه از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد؛ نتایج شاخص‌های برازش برای GFA، NFI، CFI بالاتر از ۰/۹ گزارش شد که نشان از برازش مناسب مدل است. برای بررسی روایی تشخیصی پرسش‌نامه معنا در زندگی از تجزیه تابع تشخیص سلسله مراتبی

1. Convergent Validity.

توزیع‌های غیرنرمال، شاخص‌ها را با دقت بیشتری برآورد می‌کند، استفاده شد [۴۷].

در تحلیل عاملی تأییدی اغلب برای آزمایش اینکه آیا مدل فرضی با داده‌ها مطابقت دارد یا خیر، از بررسی برازش مدل استفاده می‌شود [۵۰]. شاخص‌های نیکویی برازش مدل به‌دست‌آمده در تحلیل عاملی تأییدی در جدول شماره ۲ نشان داده شده است. در این پژوهش برای بررسی برازش مدل شاخص‌های مجذور خی^۲ (X²)، مجذور خی بهنجار^۴ (X²/df)، ریشه میانگین مجذور خطای تقریب^۵ (RMSEA)، ریشه میانگین مجذور باقیمانده استاندارد^۶ (SRMR)، نکویی برازش^۷ (GFI)، نکویی برازش تصحیح شده^۸ (AGFI)، برازش تطبیقی^۹ (CFI)، برازش هنجار شده^{۱۰} (NFI)، برازش هنجار نشده^{۱۱} (NNFI)، و برازش رشدی^{۱۲} (IFI) محاسبه شد. در ارزیابی برازش مدل، مجذور خی، یک شاخص سنتی و رایج است که عدم معناداری آن نشان‌دهنده برازش مناسب مدل است [۴۴]. این مقدار در پژوهش حاضر ۰/۲۳ گزارش شد که حاکی از غیرمعناداری آن است. مجذور خی به درجه آزادی، که خی دو بهنجار نام دارد، مقیاس دیگری برای برازش مدل است [۵۱]. خی - دو بهنجار یکی از شاخص‌های عمومی برای به حساب آوردن پارامترهای آزاد در محاسبه شاخص‌های برازش است. چنانچه این مقدار کوچک‌تر از ۲ باشد مطلوب و بین ۲ تا ۵ قابل قبول است [۵۲]. مقدار این شاخص در پژوهش حاضر ۱/۰۷ بدست آمد. شاخص ریشه میانگین مجذور باقیمانده استاندارد (RMSEA) بیانگر خطای اندازه‌گیری کنترل شده در مدل است و ارزیابی می‌کند یک مدل فرضی تا چه حد از یک مدل کامل فاصله دارد [۵۳]. مقدار این شاخص در این مدل ۰/۰۱ محاسبه شد. اگر مقدار این شاخص کوچکتر از ۰/۰۵ باشد برازندگی مدل خوب است و اگر بین ۰/۰۵ تا ۰/۰۸ باشد برازندگی مدل متوسط است [۵۴].

بودن گویه‌های آزمون برای تحلیل عاملی با شاخص همبستگی نمره هر گویه با نمره کل تعدیل شده مورد بررسی قرار گرفت. همبستگی گویه‌ها همگی بالاتر از ۰/۵۰ و در محدوده ۰/۵۰ تا ۰/۶۳ قرار داشت.

در این پژوهش از تحلیل عاملی تأییدی برای بررسی برازش مدل و روایی سازه استفاده شد. تحلیل عاملی تأییدی، آزمون معناداری آماری یک ساختار یا مدل فرضی مبتنی بر شالوده تجربی و نظری است که روابط بین شاخص‌ها (متغیرهای مشاهده‌شده) و سازه‌های نهفته (بارهای عاملی) در مدل را بررسی می‌کند [۴۳] [۴۴] [۴۵]. در روان‌شناسی، از تحلیل عاملی تأییدی (CFA) برای کشف ساختار پنهان ابزار اندازه‌گیری با تأیید تعداد ابعاد زیربنایی (عوامل) و الگوی همبستگی گویه - عامل (بارهای عاملی) استفاده می‌شود [۴۶]؛ به‌علاوه، برای ارزیابی روان‌سنجی (برآورد پایایی مقیاس) و اعتبارسنجی ساختار (روایی همگرا و روایی افتراقی) نیز کاربرد دارد [۴۷] [۴۸]. با توجه به پیشینه نظری و تجربی پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی به‌منظور بررسی سازه پنهان و ارزیابی برازش مدل و همچنین تعیین روایی سازه از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد.

از آن‌جا که روش برآورد در تحلیل عاملی، تأثیر مستقیمی بر نتایج دارد، انتخاب درست آن اهمیت زیادی دارد. گام نخست در این راستا، ارزیابی ویژگی‌های توزیعی و بررسی داده‌ها برای موارد پرت و مفقود است [۴۹]. در این پژوهش، به منظور جلوگیری از داده‌های مفقود، ثبت نهایی پاسخ‌ها تنها در صورت پاسخ به تمامی پرسش‌ها امکان‌پذیر بود. همچنین برای بررسی داده پرت از روش فاصله ماهالانوبیس استفاده شد. ارزیابی نرمال بودن چندمتغیری از طریق آزمون مردیا صورت گرفت. نتایج این آزمون حاکی از عدم توزیع نرمال داده‌ها بود. گرچه روش بیشینه درست‌نمایی^۱ متوال‌ترین روش برآورد در تحلیل عاملی است، اما مفروضه اصلی برای استفاده از آن نرمال بودن چندمتغیره است. در داده‌هایی که بطور نرمال توزیع نشده‌اند از روش‌های جایگزین استفاده می‌شود. در این مطالعه از روش کمترین مربعات وزنی مرکب^۲ که در

3. Chi-square.

4. Normed Chi-Square.

5. Root Mean Square Error of Approximation.

6. Standardized Root Mean-Square Residual.

7. Goodness of Fit Index.

8. Adjusted Goodness of Fit Index.

9. Comparative Fit Index.

10. Normed Fit index.

11. Non-Normed Fit Index.

12. Incremental Fit Index.

1. Maximum Likelihood (ML).

2. Diagonally Weighted Least Squares (DWLS).

جدول ۱: شاخص‌های نیکویی برازش

IFI	NNFI	CFI	AGFI	GFI	SRMR	RMSEA	X ² /df	P	df	X ²
۰/۹۸	۰/۹۸	۰/۹۸	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۰۶۸	۰/۰۱۸	۱/۰۷	۰/۲۳	۲۰۹	۲۲۳/۶۶

عاملی مقدار آماره t است. مقادیر بالاتر از ۱/۹۶ بیانگر معناداری بارعاملی است [۵۲]. همان‌طور که در جدول ۳ نشان داده می‌شود، بارعاملی تمام گویه‌ها معنادار است. از آنجایی که در نمونه‌های نسبتاً بزرگ (۲۰۰ نفر و بیشتر) حتی بارهای عاملی استاندارد شده کوچک ممکن است از نظر آماری معنی‌دار باشد؛ از این‌رو، ارزیابی معناداری بار عاملی ممکن است برای اطمینان از روایی کفایت نکند [۵۷]. به همین جهت، در این مطالعه علاوه بر CFA از معیار فورنل و لارکر (۱۹۸۱) نیز برای ارزیابی روایی همگرا استفاده شد. با توجه به این معیار، روایی همگرایی مدل اندازه‌گیری را می‌توان با میانگین واریانس استخراج شده^۳ (AVE) و قابلیت اطمینان مرکب^۴ (CR) ارزیابی کرد [۵۹]. شاخص AVE مقدار واریانسی است که توسط یک سازه در رابطه با مقدار واریانس ناشی از خطای اندازه‌گیری محاسبه می‌شود [۶۰]. میانگین واریانس استخراج شده در این پژوهش برابر با ۰/۶۳ و CR برابر با ۰/۷۸ است. AVE بالاتر از ۰/۵ و CR بالاتر از ۰/۷ بیانگر روایی همگرایی مطلوب ابزار هستند [۵۹]. مقدار AVE نشان می‌دهد سوالات این ابزار قادر است ۶۳٪ از واریانس سازه اضطراب وجودی را توضیح دهد. همچنین مقدار CR حاکی از آن است واریانس خطای کل کمتر از ۳۰ درصد واریانس متغیر پنهان است.

به منظور بررسی روایی همزمان، همبستگی پیرسون نمرات پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی با خرده مقیاس ترس از مرگ، خرده مقیاس روان‌آزرده‌گرایی، عدم تحمل بلاتکلیفی، و خرده مقیاس جستجوی معنا در زندگی محاسبه شد. همچنین روایی واگرا با استفاده از همبستگی میان خرده مقیاس حضور معنا به دست آمد. نتایج ضریب همبستگی پیرسون میان اضطراب وجودی با ترس از مرگ، روان‌آزرده‌گرایی، عدم تحمل بلاتکلیفی و جستجوی معنا به ترتیب ۰/۴۹، ۰/۶۵، ۰/۶۰، ۰/۲۰ به دست آمد. همچنین همبستگی میان اضطراب وجودی و خرده مقیاس حضور معنا ۰/۳۵- گزارش شد. همه همبستگی‌ها معنادار بود.

مقدار شاخص ریشه میانگین مجذور باقیمانده استاندارد (SRMR) که نشان‌دهنده برازش مطلق است؛ در این پژوهش ۰/۰۶ محاسبه شد. مقادیر کمتر از ۰/۰۸ حاکی از برازش مطلوب است [۵۵]. مقادیر بدست آمده برای GFI، CFI، NNFI، IFI به ترتیب ۰/۹۶، ۰/۹۵، ۰/۹۸، ۰/۹۸ محاسبه شد. مقادیر بالای ۰/۹۵ در این شاخص‌ها برای برازش مدل مطلوب در نظر گرفته می‌شود. GFI نوعی شاخص برازش مطلق^۱ است. شاخص‌های برازش مطلق بدون مقایسه مدل پیش فرض با مدلی به‌عنوان بهترین مدل، برازش را نشان می‌دهند. AGFI نسخه اصلاح‌شده درجه آزادی GFI است. CFI، NNFI، IFI شاخص‌های تطبیقی^۲ نام دارند. این شاخص‌ها، مدل را با یک مدل پایه - که در آن تمام روابط بین متغیرهای مشاهده‌شده را صفر فرض می‌گیرد - مقایسه می‌کنند [۵۶]. نتایج شاخص‌های نیکویی برازش نشان می‌دهد این مدل به‌طور منطقی با داده‌ها سازگار است.

گرچه برازش مدل در تحلیل عاملی تأییدی برای ارزیابی روایی سازه استفاده می‌شود، اما بسیاری از محققان معتقدند، برازش مدل خوب برای حمایت از روایی همگرا ناکافی است زیرا کیفیت اندازه‌گیری را تضمین نمی‌کند [۵۷]. از این‌رو، برخی بررسی معناداری بارهای عاملی استاندارد را برای بررسی روایی همگرا پیشنهاد می‌کنند [۵۸]. قدرت رابطه بین عامل (متغیر پنهان) و متغیر قابل مشاهده (گویه) به‌وسیله بار عاملی نشان داده می‌شود که مقداری بین صفر تا یک است [۵۲]. بارهای عاملی غیراستاندارد نشان‌دهنده برآورد خام یا تعدیل‌نشده رابطه بین یک متغیر مشاهده‌شده و یک عامل پنهان است. آن‌ها ضرایبی از معادله رگرسیون هستند که متغیر مشاهده‌شده را از روی عامل پنهان پیش‌بینی می‌کنند. مقدار قابل قبول برای بارهای عاملی استاندارد در برخی منابع ۰/۲، برخی ۰/۲۵، برخی ۰/۴ و در برخی منابع ۰/۵ است [۴۶]، اما ملاک تصمیم‌گیری برای معناداری بارهای

3. Average Variance Extracted.

4. Composite Reliability.

1. Absolute Fit Measures.

2. Incremental Fit Measures.

جدول ۲: ضرایب غیراستاندارد و استاندارد بار عاملی، t.

گویه	بار عاملی غیراستاندارد (b)	بار عاملی استاندارد (beta)	t	P
۱	۱/۰۰۰	۰/۳۵		
۲	۰/۷۹	۰/۳۲	۳/۱۹	۰/۰۰۱
۳	۰/۹۸	۰/۴۱	۴/۴۶	۰/۰۰۰
۴	۰/۸۳	۰/۳۴	۳/۰۷	۰/۰۰۲
۵	۰/۷۱	۰/۲۷	۳/۰۷	۰/۰۰۲
۶	۱/۵۷	۰/۴۰	۵/۱۳	۰/۰۰۰
۷	۰/۸۴	۰/۲۷	۲/۱۹	۰/۰۰۴
۸	۱/۰۷	۰/۳۹	۳/۸۶	۰/۰۰۰
۹	۱/۵۱	۰/۴۰	۴/۲۱	۰/۰۰۰
۱۰	۱/۲۵	۰/۳۹	۳/۸۹	۰/۰۰۰
۱۱	۰/۶۰	۰/۲۸	۲/۷۹	۰/۰۰۵
۱۲	۱/۱۳	۰/۳۰	۳/۱۵	۰/۰۰۲
۱۳	۱/۴۷	۰/۴۵	۴/۲۶	۰/۰۰۰
۱۴	۱/۳۷	۰/۴۴	۳/۸۸	۰/۰۰۰
۱۵	۱/۳۰	۰/۳۸	۳/۴۳	۰/۰۰۱
۱۶	۰/۷۳	۰/۳۴	۳/۶۱	۰/۰۰۰
۱۷	۱/۲۹	۰/۳۵	۳/۷۰	۰/۰۰۰
۱۸	۱/۳۶	۰/۴۳	۴/۲۵	۰/۰۰۰
۱۹	۱/۱۱	۰/۴۶	۴/۵۵	۰/۰۰۰
۲۰	۰/۹۸	۰/۴۲	۳/۹۳	۰/۰۰۰
۲۱	۰/۸۱	۰/۳۵	۳/۸۹	۰/۰۰۰
۲۲	۱/۱۵	۰/۳۵	۳/۴۹	۰/۰۰۰

باشد [۶۲]. علاوه بر این، مفروضه آلفای کرونباخ در مورد برابری بارهای عاملی در همه شاخص‌ها (یعنی معادل تاو) معمولاً برای سازه‌های پنهان توجیه نمی‌شود [۵۷]. در این موارد برآوردهای پایایی مرکب (CR) ضرایب دقیق‌تری در مقایسه با آلفا محسوب می‌شوند [۶۲]. ضریب امگا مک‌دونالد یکی از برجسته‌ترین برآوردهای پایایی مرکب است که بر اساس نتیجه تحلیل عاملی محاسبه می‌شود [۶۱]. مقادیر برای هر دو ضریب (آلفا و امگا) ۰/۷۷ گزارش شد. ضرایب بالاتر از ۰/۷ قابلیت اطمینان خوبی را نشان می‌دهد

برای ارزیابی پایایی مقیاس و همسانی درونی از روش آلفای کرونباخ و امگا مک‌دونالد^۱ استفاده شد. گرچه آلفای کرونباخ رایج‌ترین ضریب پایایی همسانی درونی است و براساس همبستگی بین گویه‌ها محاسبه می‌شود [۶۱]. دارای مفروضاتی است که استفاده از آن را محدود می‌کند. استفاده از این ضریب در گویه‌هایی با مقیاس لیکرت و توزیع‌های غیرنرمال به تنهایی نمی‌تواند معیاری برای همسانی درونی

1. McDonald's Omega.

بحث و نتیجه‌گیری

نگرانی‌های وجودی شامل دلهره در مورد معنای زندگی و مرگ است [۶۳]. این نگرانی‌ها جهان‌شمول است و در هستی‌انسانی ریشه دارد. باتوجه به شیوع اضطراب وجودی در جهان مدرن و نقش فرهنگ در نحوه مواجهه افراد با این اضطراب‌ها، پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی در نمونه‌ای از بزرگسالان جامعه ایرانی انجام شد. پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی که توسط بروگن و همکاران (۲۰۱۷) طراحی شده است، ۵ حوزه از دغدغه‌های وجودی را که عبارتند از مرگ، پوچی، تنهایی، احساس گناه و هویت اندازه‌گیری می‌کند. این حوزه‌ها گرچه به لحاظ نظری قابل تفکیک‌اند، در واقعیت چنان درهم‌تنیده هستند که تمایز آن‌ها به لحاظ تجربی غیرممکن است [۶۴]. نتایج به دست آمده در پژوهش حاضر، حاکی از آن است که مدل تک عاملی مطرح‌شده توسط بروگن و همکاران برازش مطلوبی دارد و ارتباط درونی بالایی میان حوزه‌های مختلف اضطراب وجودی برقرار است. در این مطالعه از آلفای کرونباخ و امگا مک‌دونالد جهت ارزیابی پایایی ابزار استفاده شد که نتایج همسانی درونی مناسبی را برای پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی نشان می‌دهد.

در این پژوهش روایی سازه براساس تحلیل عاملی تأییدی و میانگین‌واریانس استخراج شده ارزیابی شد. معناداری بارهای عاملی نشان داد که همه گویه‌ها دارای بار عاملی معنادار بوده و در نسخه فارسی این ابزار حفظ شدند. همچنین نتایج AVE و CR (مقیاس فورنل و لارکر) در مجموع روایی همگرایی مطلوبی را برای این ابزار نشان داد. همبستگی مثبت و معنادار میان نگرانی‌های وجودی با ترس از مرگ، روان‌آزرده‌گرایی، عدم تحمل بلا تکلیفی و جستجوی معنا و همچنین همبستگی منفی و معنادار میان اضطراب وجودی و حضور معنا حاکی از روایی همزمان مطلوب این مقیاس است. در ادامه به تبیین نتایج به‌دست آمده از روایی همزمان و واگرا پرداخته می‌شود.

ترس از مرگ و اضطراب وجودی: اضطراب مرگ از دید بسیاری بنیادی‌ترین اضطراب وجودی است [۱۱]. گرچه در ادبیات پژوهشی ترس از مرگ و اضطراب مرگ، معادل یکدیگر به کار می‌رود، اما ترس از مرگ مفهومی خاص و

آگاهانه و اضطراب مرگ کلی‌تر و برای آگاهی غیرقابل دسترس است [۶۵]. در واقع اضطراب مرگ به‌حدی فلج‌کننده است که بخش عمده آن از طریق راهکارهای دفاعی سرکوب و انکار می‌شود [۱۰، ۶۶]. ترس از مرگ را می‌توان شکست سازوکارهای دفاعی در سرکوب اضطراب وجودی دانست. برهمین اساس، ترس از مرگ با سطوح بالاتر اضطراب وجودی همراه است. در پژوهش حاضر طبق آنچه توقع داشتیم، همبستگی مثبت و معناداری میان خرده مقیاس ترس از مرگ و اضطراب وجودی مشاهده شد.

روان‌آزرده‌گرایی و اضطراب وجودی: چندین مطالعه نشان می‌دهد، افراد دارای روان‌آزرده‌گرایی بیشتر مستعد تجربه اضطراب‌های وجودی هستند [۶۷]. گرچه اضطراب وجودی جهان‌شمول و همگانی است، تفاوت‌های فردی و ویژگی‌های شخصیتی باعث می‌شود برخی افراد سطوح بالاتری از اضطراب وجودی را تجربه کنند. از آن‌جا که ویژگی‌های شخصیتی نحوه ارزیابی و واکنش فرد به رویدادهای اضطراب‌آور را پیش‌بینی می‌کند [۶۷]، انتظار می‌رود میان روان‌آزرده‌گرایی و اضطراب وجودی رابطه مثبت وجود داشته باشد. روان‌آزرده‌گرایی یک ویژگی شخصیتی است که مشخصه آن واکنش‌پذیری بالا به اضطراب است. گرایش به احساسات منفی [۶۸]؛ سوگیری شناختی و تفسیر منفی از موقعیت‌ها [۶۹]؛ حساسیت به تهدیدات بالقوه واقعی و خیالی [۷۰]؛ استفاده از مکانیسم‌های دفاعی روان‌رنجور و رشدنیافته [۷۱] و راهکارهای ناسازگارانه و غیرانطباقی [۷۲] از جمله ویژگی‌های روان‌آزرده‌گرایی است که می‌تواند در بالاتر بودن سطح اضطراب وجودی در افراد روان‌آزرده‌گرا تأثیرگذار باشد. [۶۷]. در این پژوهش طبق آنچه انتظار داشتیم و همراستا با پژوهش‌های پیشین، همبستگی مثبت معناداری میان اضطراب وجودی و روان‌آزرده‌گرایی مشاهده شد.

عدم قطعیت و اضطراب وجودی: وضعیت‌های وجودی انسان ذاتاً با عدم قطعیت درآمیخته است. انسان‌ها همواره در عدم قطعیت درباره زمان مرگ؛ آنچه در آینده رخ می‌دهد؛ درستی و نادرستی نظام‌های معنایی‌شان و پیامد انتخاب‌هایی که هویت سیال آن‌ها را می‌سازد به‌سر می‌برند. در واقع هیچ مسیر روشن و مشخصی برای زندگی وجود ندارد [۷۳]. گرچه عدم قطعیت و ابهام ذاتی در موقعیت‌های

معنادار احساس می‌کنند، در شرایط تصمیم‌گیری برای انتخاب شغل، اضطراب کمتری را تجربه می‌کردند. با این حال، این رابطه برای جستجوی معنا وجود نداشت [۸۲]. از این‌رو ما انتظار داشتیم میان حضور معنا و اضطراب وجودی همبستگی متوسط و منفی و میان جستجوی معنا و اضطراب وجودی رابطه‌ای مثبت وجود داشته باشد. نتایج به دست آمده با انتظار ما و یافته‌های به دست آمده در پژوهش‌های قبلی سازگار بود.

به‌طور کلی، نسخه فارسی پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی ابزاری معتبر و پایا برای بررسی اضطراب وجودی در جامعه ایران است. اضطراب وجودی ممکن است در فرهنگ‌های مختلف به شکل متفاوتی بیان شود، اما ماهیت آن جهان‌شمول است. پرسش‌نامه‌های معتبر معمولاً بر اساس این ماهیت جهان‌شمول طراحی شده‌اند و اعتبارسنجی نسخه‌های ترجمه‌شده در فرهنگ‌های مختلف حاکی از آن است که ابزارها در بافت‌های فرهنگی متفاوت معتبرند. به‌عنوان مثال، مطالعات بین‌فرهنگی نشان داده‌اند که پرسش‌نامه اضطراب وجودی در فرهنگ‌های دیگر با حفظ روایی و پایایی قابل استفاده است [۸۳].

محدودیت‌ها و پیشنهادات پژوهش

پرسش‌نامه نگرانی‌های وجودی می‌تواند به شناسایی نگرانی‌های وجودی و طراحی مداخلات مؤثر برای کاهش آن در جامعه ایرانی کمک کند. محدودیت‌هایی نظیر روش نمونه‌گیری و استفاده از ابزارهای خودگزارشی ممکن است بر تعمیم‌پذیری یافته‌ها تأثیرگذار باشد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود مطالعات آینده از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی، ابزارهای مکمل و ارزیابی‌های بالینی استفاده کنند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این پژوهش دارای کد اخلاق IR.MODARES.REC.1402.222 است که توسط کمیته اخلاق دانشگاه تربیت مدرس صادر شده است. تمامی اصول اخلاقی در اجرای این مطالعه رعایت شد. اطلاعات شرکت‌کنندگان به صورت محرمانه نگهداری گردید و استفاده از اطلاعات به گونه‌ای انجام شد که هویت شرکت‌کنندگان منتشر نشود. پاسخ‌دهندگان با آگاهی از اهداف پژوهش و با اطمینان از محرمانه بودن

وجودی برای همه افراد اضطراب‌آور است، انتظار می‌رود افرادی که نسبت به بلاتکلیفی تاب‌آوری کمتری دارند، سطوح بالاتری از اضطراب وجودی را تجربه کنند. عدم تحمل بلاتکلیفی، به‌عنوان ارزیابی منفی و نپذیرفتن موقعیت‌های مبهم تعریف می‌شود که فرد را به سمت پیش‌بینی شناختی رویدادهای آینده و اجتناب از شرایط غیرقطعی سوق می‌دهد [۴۰، ۴۲]. تحمل نکردن بلاتکلیفی یک مؤلفه اصلی در آسیب‌شناسی اضطراب است [۷۴]. نتایج چندین پژوهش نشان داد، در شرایط مبهم و تهدیدکننده زندگی، تحمل نکردن بلاتکلیفی یک عامل پیش‌بینی‌کننده معنادار در ابتلا به اختلالات اضطراب و افسردگی است [۷۵-۷۷]. رابطه مثبت و معنادار میان تحمل نکردن بلاتکلیفی و اضطراب وجودی که در این پژوهش مشاهده شد، با نتایج تحقیق‌های پیشین سازگار است.

جستجوی معنا، حضور معنا و اضطراب وجودی:

یکی از راه‌های کاهش اضطراب وجودی، ایجاد معنا چه در سطح اجتماعی (از طریق باورهای فرهنگی و مذهبی) و چه در سطح فردی (از طریق عزت نفس، اهداف، روابط عاطفی) است [۳] [۷۸]. فرانکل معناجویی را انگیزه اساسی رفتار انسان در نظر می‌گیرد و نومییدی در یافتن معنای زندگی را روان‌نژندی وجودی می‌نامد [۷۹]. استگر و همکارانش معنا را «درکی که از ماهیت وجود و هستی فرد ایجاد و اهمیتی که نسبت به آن احساس می‌شود» تعریف کردند که دارای دو بعد حضور معنا و جستجوی معناست [۲۳]. حضور معنا به این مفهوم اشاره دارد که شخص تا چه اندازه زندگی خود را معنادار تجربه می‌کند، در حالی که جستجوی معنا با تمایل فرد برای کشف یا تقویت معنای زندگی خود مطابقت دارد. مطالعات نشان می‌دهد رابطه معکوسی میان حضور معنا و جستجوی معنا وجود دارد، به طوری که بی‌تجربگی و فقدان معنا منجر به جستجوی بیشتر برای معنا می‌شود [۸۰]. همچنین پژوهش‌ها حاکی از آن است که میان حضور معنا و بهزیستی رابطه مثبت و میان جستجوی معنا و بهزیستی رابطه منفی معناداری وجود دارد. از آن‌جا که بهزیستی و اضطراب وجودی رابطه‌ای منفی دارند، ما انتظار داریم که روابط پیش گفته برای اضطراب وجودی معکوس باشد [۸۱]. همچنین نتایج پژوهشی که در یک چارچوب وجودی به بررسی شدت اضطراب با میزان بلاتکلیفی شغلی و معنا در زندگی پرداخته بود، نشان داد افرادی که زندگی خود را

- 7- Cooper, M. Existential therapies: Sage; 2016.
[In Persian]
- 8- Koole, S. L., Greenberg, J., Pyszczynski, T. introducing science to the psychology of the soul: experimental existential psychology. curen directions in psychological science, 2006; 15(5): 212-216.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-8721.2006.00438.x>
- 9- Van Bruggen, V. assessment of existential anxiety: development and validation of the Existential Concerns Questionnaire (ECQ). In PhD-Thesis - Research and graduation internal; 2018. Vrije Universiteit Amsterdam. p. chapter1.
<https://doi.org/10.1002/jclp.22474>
- 10- Yalom, I. D. Existential psychotherapy: Hachette UK; 2020. [In Persian]
- 11- Tillich, P. The Courage to Be. 2nd ed: Yale University Press; 2000. [In Persian]
- 12- May, R., Angel, E., Ellenberger, H. F. Existence: A new dimension in psychiatry and psychology New York, NY, US: Basic Books/Hachette Book Group; 1958. [In Persian]
- 13- Sease, Th. B., Cox, C. R., Knight, K. existential isolation and well-being in justice-involved population. Frontiers in Psychology, 2022; 13: 1092313.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1092313>
- 14- Kretschmer, M., Storm, L., the relationships of the five existential concerns with depression and existential thinking. international journal of existential psychology & psychotherapy, 2018; 7(1): 7-20. <https://www.meaning.ca/web/wp-content/uploads/2019/10/216-13-513-4-10-20180704.pdf>
- 15- Fromm, E. The escape from freedom: Psychology Press; 2014. [In Persian]
- 16- Munley, P. H; Johnson, Ph. D. Theory and Practice: Ernest Becker: a vital resource for counselling psychology. Counselling Psychology Quarterly, 2003; 16(4): 363-372.
<https://doi.org/10.1080/09515070310001636779>

اطلاعات شخصی خود، به صورت آگاهانه در مطالعه شرکت کردند. همچنین، به آن‌ها اطلاع داده شد که در صورت تمایل می‌توانند در هر مرحله از پژوهش انصراف دهند.

حامی مالی

این پژوهش هیچگونه حمایت مالی از سازمان‌های دولتی، خصوصی و غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

سیاسگزاری

از تمامی شرکت‌کنندگان این پژوهش که با صرف زمان و ارائه اطلاعات ارزشمند خود، نقش مهمی در پیشبرد این مطالعه ایفا کردند، صمیمانه قدردانی می‌کنیم.

منابع

- 1- Fasanghari, M., Roshan Chesli, R., Allame, Z., Ertezaee, B. Examination of the psychometric properties of the persion version of the scale for existential thinking. Clinical Psychology and Personality, 2020; 18(2): 173-182.
<https://doi.org/10.22070/cpap.2020.2951>.
- 2- Sheldon Solomon, Jeff Greenberg, Tom Pyszczynski. a terror management theory of social behavior: the psychological functions of self-esteem and cultural worldviews. In Zanna MP, editor. advances in experimental social psychology.: Academic Press; 1991. p. 93-159.
[https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(08\)60328-7](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)60328-7).
- 3- Schimel, J., Hayes, J., Sharp, M., a consideration of three critical hypothesis. In Routledge C, Vess M. handbook of terror management theory. Oxford: Elsevier; 2019. 1-30.
<https://doi.org/10.1016/B978-0-12-811844-3.00001-9>
- 4- Watts, M. Heidegger: A Beginner's Guide: Headway Books; 2001. [In Persian]
- 5- Van Bruggen, V., Vos, J., Westerhof, G., Bohlmeijer, E., Glas, G. systematic review of existential anxiety Instruments. journal of humanistic psychology, 2015; 55(2): 173-201.
<https://doi.org/10.1177/0022167814542048>
- 6- Weems, C.F., Costa, N. M., Deho, Ch. Paul Tillich's theory of existential anxiety: A preliminary conceptual and empirical examination. anxiety, stress, & coping: an international journal, 2004; 17(4): 383-399.
<https://doi.org/10.1080/10615800412331318616>;

- 26-Good, L. R., Good, K. C. a preliminary measure of existential anxiety. *psychological reports*, 1974; 34(1): 72-74.
<https://doi.org/10.2466/pr0.1974.34.1.72>.
- 27-Masoudi Sani, R., Bahmani, B.,Asgari, A.,Khanjani, M. S., Pakniya, N. Construction, validity and reliability of existential anxiety questionnaire (QFEA). *Clinical Psychology and Personality*, 2020; 13(2): 151-162.
<https://doi.org/10.22070/13.2.151> **[In Persian]**
- 28-Bruggen, V. V., Klooster, P.T., Westerhof, G., Vos, J., Kleine, E. D., Bohlmeijer, E., Glas, G. The Existential Concerns Questionnaire (ECQ)–development and initial validation of a new existential anxiety scale in a nonclinical and clinical sample. *journal of clinical psychology*, 2017; 73(12): 1692-1703.
<https://doi.org/10.1002/jclp.22474>
- 29-Mesrabadi, J., Jafariyan, S., Ostovar, N. Discriminative and construct validity of meaning in life questionnaire for Iranian students. *International Journal of Behavioral Sciences*, 2013; 7(1): 83-90.
<https://www.magiran.com/p1143173>. **[In Persian]**
- 30-Human, H. A., Rezaei, N. M., Rezaei, A. M., Shahriar Ahmadi, M., Baratian Aval, M. The study of reliability and validity of existential anxiety scale on students of Ilam high schools. *Education psychology studies*. 2011; 8(13): 143-165. <https://sid.ir/paper/188700/en> **[In Persian]**
- 31-Glas, G. anxiety — animal reactions and the embodiment of meaning. In Bell Fulford KMJZSGS. *nature and narrative—An introduction to the new philosophy of psychiatry*. Oxford: Oxford University Press; 2003.
<https://doi.org/10.1093/med/9780198526117.003.0015>. p. 163-177.
- 32-Kline, P. the new psychometrics: science, psychology and measurement London: Routledge; 1999.
<https://doi.org/10.4324/9781315787817>.
- 33-Arrindell, W. A., van der Ende, J. an empirical test of the utility of the observations-to-variables ratio in factor and components analysis. *applied psychological measurement*, 1985; 9(2): 165-178.
<https://doi.org/10.1177/014662168500900205>
- 17-Scimecca, J. A. Cultural Hero Systems and Religious Beliefs: The Ideal-Real Social Science of Ernest Becker. *Review of Religious Research*, 1979; 21(1): 62-70.
<https://doi.org/10.2307/3510156>.
- 18-Lifton, R. J. perspective, On death and the continuity of life: a psychohistorical. *omega*, 1975; 6(2): 143-159.
<https://doi.org/10.2190/1E3D-35H3-644D-3A6K>
- 19-Rayner, M., Vitali, D. CORE blimey! existential therapy scores GOALS! existential analysis: *journal of the society for existential analysis*, 2014; 25(2): 296-312.
<https://www.researchgate.net/publication/265021877>
- 20-Collett, L. J., Lester, D. the fear of death and the fear of dying. *the journal of psychology: interdisciplinary and applied*, 1969; 72(2): 179-181.
<https://doi.org/10.1080/00223980.1969.10543496> .
- 21-Templer, D. I. the construction and validation of a death anxiety scale. *the journal of general psychology*, 1970; 82(2): 165-177.
<https://doi.org/10.1080/00221309.1970.9920634>
- 22-Abdel-Khalek M. The Arabic Scale of Death Anxiety (ASDA): Its development, validation, and results in three Arab countries. *death studies*, 2004; 28(5): 435-475.
<https://doi.org/10.1080/07481180490437572>
- 23-Steger, M. F., Frazier, P. the meaning in life questionnaire: assessing the presence of and searching for meaning in life. *journal of consulting and clinical psychology*, 2006; 53(1): 80-93. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.53.1.80>
- 24-Pinel, E. C., Long, A. E., Murdoch, E. Q. a prisoner of one's own mind: Identifying and understanding existential isolation. *personality and individual differences*, 2017; 105: 54-63.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.09.024>
- 25-Thorne, F. C. the existential study: a measure of existential status. *journal of clinical psychology*, 1973; 29(4): 387-392.
[https://doi.org/10.1002/1097-4679\(197310\)29:43.0.CO;2-8](https://doi.org/10.1002/1097-4679(197310)29:43.0.CO;2-8).

- 42-Vadive, Balachandran; Azadfar, Zahra; Abu Talib, Mansor; Mutlak, Dhameer A; Suksatan, Wanich; Abd Ali Abbood, Abbas; Sulta, Mohammed Q; Allen, Kelly A; Patra, Indrajit; Hammid, Ali Thaeer; Abdollahi, Abbas; Chupradit, Supat. Intolerance of uncertainty scale-12: psychometric properties of this construct among Iranian undergraduate students. *frontiers in psychology*. 2022. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.894316>; 13: 894316.
- 43-Human, H. A. Multivariate data analysis in behavioral research Tehran: Peak farhang; 2011. **[In Persian]**
- 44-Dogan, M., Özeydin, Ö., Yilmaz, V. influence of sample size, estimation and normality on fit indices in confirmatory facror analysis. *journal of social sciences research*. 2015. <https://doi.org/10.24297/jssr. v9i2.4939>; 9(2): 1822-1835.
- 45-Brown TA. Confirmatory Factor analysis. In Hoyle RH, editor. *handbook of structural equation modeling*. 2nd ed. New York: The Guilford Press; 2023. p. 261-276.
- 46-Ondé, Daniel; Alvarado, Jesús M. reconsidering the conditions for conducting confirmatory factor analysis. *the Spanish journal of psychology*. 2020. <https://doi.org/10.1017/SJP.2020.56>; 32(e55): 1-15.
- 47-KOĞAR, H., YILMAZ KOĞAR, E. comparison of different estimation methods for categorical and ordinal data in confirmatory factor analysis. *journal of measurement and evaluation in education and psychology*. 2015. <https://doi.org/10.21031/epod.94857>; 6(2): 351-364.
- 48-Jackson, D. L., Gillaspj Jr, J. A., Purc-Stephenson, Rebecca. Reporting Practices in Confirmatory Factor Analysis: An Overview and Some Recommendations. *American Psychological Association*, 2009; 14(1): 6-23. <https://doi.org/10.1037/a0014694>
- 34-MacCallum, R. C., Widaman, K. F. Sample Size in Factor Analysis. *American Psychological Association*. 1999; 4(1): 84-99. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.4.1.84>
- 35-Farahani, H., Roshan Chesli, R. Essentials for Developing and Validating Psychological Scales: Guide to Best Practices. *Clinical Psychology and Personality*. 2020; 17(2): 197-212. <https://doi.org/10.22070/cpap.2020.2917> **[In Persian]**
- 36-Wong, Paul T. P., Reker, G. T., Gesser, G. Death Attitude Profile—Revised: A multidimensional measure of attitudes toward death. In *Death anxiety handbook: Research, instrumentation, and application*: Taylor & Francis; 2015. 121-148.
- 37-Haratiyan, A. A., Salari, S., Isfahaniyan, M., Dehqani, H. N., Shamsi Nejad, F. S. psychometric properties of the persian version of Death Attitude Profile. *International Journal of Applied Behavioral Sciences*, 2019; 6(1): 31-39. <https://doi.org/10.22037/ijabs. v6i1.25750>
- 38-Costa, P. T., McCrae, R. R. the revised neo personality inventory (neo-pi-r). *the SAGE handbook of personality theory and assessment*. 2008; 2(2): 179-198. <https://doi.org/10.4135/9781849200479.n9>
- 39-Roshan Chesly, R., Shaeeri, M.R., Atrifard, M., Nikkhah, A., Ghaem Maghami, B., Rahimierad, A. Investigating psychometric properties of â NEO-five factor inventoryâ (NEO-FFI). *Clinical Psychology and Personality*. 2006; 13(16): 27-36. <https://doi.org/ 20.1001.1.23452188.1385.4.1.4.1>. **[In Persian]**
- 40-Nicholas Carleton, R. ., Norton, M.A. J. Peter., Asmundson, Gordon J.G. fearing the unknown: a short version of the Intolerance of Uncertainty Scale. *Journal of anxiety disorders*. 2007; 21(1): 105-117. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2006.03.014>
- 41-Wilson, E., Stapinski, L., Dueber, D. M., Rapee, R. M., Burton, A. L., Abbott, M. J. psychometric properties of the Intolerance of Uncertainty Scale-12 in generalized anxiety disorder: assessment of factor structure, measurement properties and clinical utility. *journal of anxiety disorders*. 2020. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2020.102309>; 76: 102309.

- 57-Cheung, G. W., Cooper Th., Helena, D., S. Lau, Rebecca., Wang, Linda C. reporting reliability, convergent and discriminant validity with structural equation modeling: A review and best practice recommendations. *Asia Pacific Journal of Management*. 2023.1-39.
<https://doi.org/10.1007/s10490-023-09871-y>
- 58-Anderson, J. C., Gerbing, D. W. structural equation modeling in practice: a review and recommended two-Step approach. *psychological bulletin*, 1988; 103(3): 411-423.
[https://doi.org/0033-2909/88/\\$00.75](https://doi.org/0033-2909/88/$00.75)
- 59-Alarcón, D., Sánchez, J. A. Assessing convergent and discriminant validity in the ADHD-R IV rating scale: user-written commands for Average Variance Edxtracted (AVE), Composite Reliability (CR), and Heterotrait-Monotrait ratio of correlations (HTMT). *Spanish STATA meeting*, 2015; 39: 1-39.
- 60-dos Santos, P. M. Cirill, M. Â. construction of the average variance extracted index for construct validation in structural equation models with adaptive regressions. *communications in statistics - simulation and computation*, 2021; 52(4): 1639-1650.
<https://doi.org/10.1080/03610918.2021.1888122>
- 61-Orcan, F. Comparison of cronbach's alpha and McDonald's omega for ordinal data: Are they different? *international journal of assessment tools in education*, 2023; 10(4): 709-722.
<https://doi.org/10.21449/ijate.1271693>
- 62-Kalkbrenner, M. T. Alpha, Omega, and H internal consistency reliability estimates: reviewing these options and when to use them. *counseling outcome research and evaluation*, 2023; 14(1): 77-88.
<https://doi.org/10.1080/21501378.2021.1940118>
- 63-Berman, S. L., Weems, C. F., Stickl, T. R. existential anxiety in adolescents: prevalence, structure, association with psychological symptoms and Identity development. *journal of youth and adolescence*, 2006; 35(3): 303-310.
<https://doi.org/10.1007/s10964-006-9032-y>
- 49-DiStefano, Christine; Hess, Brian. using confirmatory factor analysis for construct validation: an empirical review. *journal of psychoeducational assessment*. 2005.
<https://doi.org/10.1177/073428290502300303>; 23(3): 225-241.
- 50-Ainur, A K; Sayang, M D; Jannoo, Zeinab; Yap, Bee Wah. sample size and non-normality effects on goodness of fit measures in structural equation models. *pertanika journal of science \& technology*, 2017; 25(2): 575-586.
https://www.researchgate.net/publication/299430159_Sample_Size_and_Non-normality_Effects_on_Goodness_of_Fit_Measures_in_Structural_Equation_Model
- 51-Mueller, Ralph O. basic principles of structural equation modeling: an introduction to LISREL and EQS New York: Springer; 1996.
<https://doi.org/10.1007/978-1-4612-3974-1>.
- 52-Habibi, A., Kolahi, B. Structural equation modeling and factor analysis Tehran: Jahad daneghahi; 2022. **[In Persian]**
- 53-Xia, Y., Yang, Y. RMSEA, CFI, and TLI in structural equation modeling with ordered categorical data: The story they tell depends on the estimation methods. *Behavior Research Methods*. 2019. <https://doi.org/10.3758/s13428-018-1055-2>; 51: 409-428.
- 54-MacCallum, R. C., Browne, M. W., Sugawara, H. M. power analysis and determination of sample size for covariance structure modeling. *American Psychological Association*, 1996; 1(2): 130-149.
<https://doi.org/10.1037/1082-989X.1.2.130>
- 55-West, S. G., Wu, W., McNeish, D., Savord, A. model fit in structural equation modeling. In Hoyle RH, editor. *handbook of structural equation modeling*. 2nd ed. New York: the guilford press; 2023. 182-205.
- 56-Yaslioglu, M., Yaslioglu, D. T. How and when to use which fit indices? a practical and critical review of the methodology. *Istanbul Management Journal*, 2020; 88: 1-20.
<https://doi.org/10.26650/imj.2020.88.0001>

- 72-Stanescu, Carolina; Morosanu, Paul. neuroticism, ego defence mechanisms and valoric types: a correlative study. Europe's Journal of Psychology, 2005; 1(1).
<https://doi.org/10.5964/ejop.v1i1.353>
- 73-Dwan, C., Willig, C. existential uncertainty in health care: a concept analysis. journal of evaluation in Clinical Practice, 2020; 27(3): 562-570. <https://doi.org/10.1111/jep.13536>
- 74-Arbona, C., Fan, W., Phang, A., Olvera, N., Dios, M. Intolerance of Uncertainty, Anxiety, and Career Indecision: A Mediation Model. Journal of Career Assessment, 2021.
<https://doi.org/10.1177/10690727211002564>; 29: 699-716.
- 75-Bakioğlu, F., Korkmaz, O., Ercan, H. fear of COVID-19 and positivity: mediating role of intolerance of uncertainty, depression, anxiety, and stress. international journal of mental health and addiction. 2021.
<https://doi.org/10.1007/s11469-020-00331-y>; 19: 2369-2382.
- 76-Korkmaz, H., Güloğlu, B. the role of uncertainty tolerance and meaning in life on depression and anxiety throughout Covid-19 pandemic. personality and individual differences. 2021.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110952>; 179: 110952.
- 77-Satici, B., Saricali, M., Satici, S. A., Griffiths, M. D. intolerance of uncertainty and mental well-being: Serial mediation by rumination and fear of COVID-19. international journal of mental health and addiction. 2020.
<https://doi.org/10.1007/s11469-020-00305-0>; 20: 2731-3742.
- 78-Hart, J. what's death got to do with It? controversies and alternative theories. In Routledge C, Vess M, editors. Handbook of Terror Management Theory: Elsevier, 2019. p. 65-83. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-811844-3.00003-2>
- 79-Frankl, V. E. The doctor and the soul; an introduction to logotherapy New York: Knopf; 1955. **[In Persian]**
- 64-Baldwin, M. W; Wesley, R. effects of existential anxiety and self-esteem on the perception of others. basic and applied social psychology, 1996; 18(1): 75-95.
https://doi.org/10.1207/s15324834basp1801_7
- 65-Feifel, H., Branscomb, A. B. Who's afraid of death? Journal of Abnormal Psychology, 1973; 81(3): 282-288. <https://doi.org/10.1037/h0034519>
- 66-Becker, E. The denial of death New York, NY, US: Free Press; 1973. **[In Persian]**
- 67-Shumaker, D., Killian, K., Cole, C., Hruby, A., Grimm, J. existential anxiety, personality type, and therapy preference in young adults. journal of humanistic psychology, 2017; 60(6): 1-16.
<https://doi.org/10.1177/0022167817702783>
- 68-Kazemi, Sh., Khosravi, S. predicting the defense mechanisms based on personality traits in university employees. international journal of pharmaceutical research & allied sciences, 2016; 5(1): 273-279. Predicting the defense mechanisms based on personality traits in university employees - International Journal of Pharmaceutical Research and Allied Sciences
- 69-Ormel, J., Bastiaansen, A., Riese, H., Bos, E. H., Servaas, M., Ellenbogen, M., Rosmalen, Judith G.M., Aleman, A. the biological and psychological basis of neuroticism: Current status and future directions. Neuroscience and Biobehavioral Review, 2013; 37: 59-72.
<https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2012.09.004>
- 70-Gershuny B. S., Sher K. J. the relation between personality and anxiety: findings from a 3-year prospective study. journal of abnormal psychology, 1998; 107(2): 252-262.
<https://doi.org/10.1021-843X/98/S3.00>
- 71-Zandi, S., Shahabinejad, Z., Borhan, A. Predicting defense mechanisms based on big five personality traits among university students. ZANKO JOURNAL OF MEDICAL SCIENCES, 2017; 18(56): 21-32.
<https://www.sid.ir/paper/113076/fa> **[In Persian]**

- 82-Miller, Aaron D; Rottinghaus, Patrick J. career indecision, meaning in life, and anxiety: an existential framework. *journal of career assessment*, 2014; 22(2): 233-247.
<https://doi.org/10.1177/1069072713493763>
- 83-The existential questionnaire (ECQ): A study of validity and reliability. *Research and Development on Social Sciences: International Association of Social Science Research*, 2018. p. 423-9.
- 80-Steger, M. F., Kashdan, T. B., Sullivan, B. A., Lorentz, D. understanding the search for meaning in life: personality, cognitive style, and the dynamic between seeking and experiencing meaning. *journal of personality*, 2008; 76(2): 119-228. 00484.x; <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2007>
- 81-Newman, D. B., Nezlek, J. B., Thrash, T. M. the dynamics of searching for meaning and presence of meaning in daily life. *jornal of personality*, 2018; 86(3): 367-389.
<https://doi.org/10.1111/jopy.12321>